



Frimuraren

TIDSKRIFT FÖR SVENSKA FRIMURARE ORDEN | NO 1 | 2017

Tema:
Kultur

1800-talet

1500-talet

1100-talet





Blåssektionen i full aktion: Börje Carlson, barytonsax, Magnus Tuneld, tenorsax och Torbjörn Wahlström, trumpet.

Frimuraren Duke Ellington på måltidsloge i Karlstad

Det var nära nog fullsatt med 120 bröder till bords i Frimurarhusets stora festsal i Karlstad när S:t Johanneslogen Det Gyllene Snittet genomförde årets måltidsloge. Denna afton med temat frimurarbrodern, kompositören och jazzlegenden Duke Ellington. Med "husets" egen Börje Carlson som kapellmästare och föredragshållare fick bröderna sig till livs, utöver maten, både kunskaper och ett härligt sväng.

Detta var Det Gyllene Snittets åttonde måltidsloge och ordförande mästaren Lars Mide gladde sig i sitt välkomsttal åt att se så många bröder runt bordet. Han konstaterade också att det har utvecklats till en mycket uppskattad tradition.

Den första måltidslogen i logens regi genomfördes redan under den förste ordförande mästaren Jan Dahlins ledning och traditionen har sedan förts vidare. Måltidslogerna genom-

förs alltid i grad I, och detta speciellt för att alla bröder skall ges möjligheter att delta.

Vita Huset

Efter rituell loge och måltid intogs scenen av Börje Carlson och hans "hejdukar", som kvällen till ära tagit sig det passande namnet "HejDukera".

Börje Carlson inledde kvällens musikaliska upplevelse med ett initierat föredrag om Duke, eller som det stod

i födelseattesten Edward Kennedy Ellington. Smeknamnet Duke (hertigen) tillkom när framgångarna i musikerlivet tog fart. Ellington växte upp i Washington D.C. där hans far uppbar en chefsposition i Vita husets stab och Duke fick en strikt uppfostran. Pianolektioner och musikutbildning inledes redan vid sju års ålder och tidiga förebilder var pianomästare som till exempel Thomas Wright "Fats" Waller och Willie Smith.

Ellington blev tidigt professionell musiker och redan på 1920-talet, då han flyttat till New York, ledde han en orkester under eget namn och lyckades locka till sig de bästa jazzmusikerna. De inspelningar som orkestern gjorde under 1930-talet anses än idag vara av yppersta klass.

Ellingtons ledarstil var speciell och uppskattad. Han var inte dominant utan skrev musik anpassad efter de musiker som han arbetade med. Flera orkestermedlemmar bidrog även till kompositionerna, speciellt Billy Strayhorn, andre pianist i bandet. Detta gav en positiv stämning och speciell ljudbild åt orkestern.

Reciperade 1932

Ellington reciperade 1932 i Social Lodge No. 1 i Washington, i den gren av frimureriet som kallas Prince Hall-frimureriet och har sin uppkomst i Boston omkring 1775. Många kända afroamerikaner är och har varit medlemmar i denna gren av det amerikanska frimureriet. Det finns även (obekräftade) rykten som säger att Barak Obama är medlem i Prince Hall.

Ellington var mycket religiös och genomförde många kyrkokonserter med sin orkester. En av de mest berömda konserterna framfördes 1968 i katedralen "St John the Divane" i New York, då med Alice Babs som sopransolist.

Alice Babs och Duke Ellington utvecklade ett mycket gott samarbete under åren och Ellington genomförde även ett antal kyrkokonserter i Sverige med Alice Babs som sångsolist.

Duke Ellington och hans orkester framträdde ävenså i Karlstad med en spelning i Mariebergsskogen år 1963. Börje Carlson noterade med viss stolthet att han och Karlstad Big Band framförde Ellingtons kyrkomusikaliska verk i mitten av 1990-talet i olika kyrkor runt om i Värmland (och med mycket goda recensioner).

Richard Nixon

Några ytterligare sammanfattande höjdpunkter i Ellingtons musikliv:

- 1956, på Newportfestivalen, utsågs Ellingtons storband till bästa orkestern.
- 1967 blev Ellington hedersdoktor i musik vid Yale University
- 1969 fyllde han 70 år och tillde-



Edward Kennedy Ellington, kallad Duke (=Hertigen) för att han var så elegant.

lades Frihetsmedaljen av USA:s dåvarande president Richard Nixon.

- 1971 valdes han in i den svenska musikaliska akademien.

Duke Ellington gick ur tiden 1974 vid 75 års ålder och lämnade omkring 2 000 kompositioner och musikaliska verk efter sig. Det ger honom en framskjuten plats i 1900-talets musikvärld alla kategorier med tanke på hans mångsidighet och kvalitet.

Take The A-train

Efter denna odyssey över Duke Ellingtons liv ännu så HejDukera scenen och gjorde Börje Carlson sällskap. De bjöd bröderna på ett mycket samspelt framförande av kända Ellington-hits, exempelvis Drop Me Off At Harlem, It Don't Mean A Thing If It Ain't Got That Swing, Satin Doll, Prelude To A Kiss och avslutningsvis Duke Ellingtons signaturmélodi Take The A-train – ironiskt nog skriven av Billy Strayhorn...

Det blev stående ovationer och ett omtag på kvällens sista låt. Och Börje beklagade att de inte hunnit med att repa in fler låtar ur Dukes repertoar, men mycket tyder på att bröderna i Karlstad kan se fram emot att åter få uppleva Börje och hans hejdukar vid andra kommande brödrasammankomster.

Inspirera och sporra

I sitt tacktal till orkestermedlemmarna i HejDukera så underströk Lars Mide

att ett av syftena med en måltidsloge, förutom trevlig och gemensam brödrasamvaro, är att inspirera och sporra till brödernas förkovran samt att ge bröderna ytterligare motivation att besöka arbetslogerna. Som ett bevis på uppskattningen av bröderna i HejDukera så erhöll dessa ett medlemskap i föreningen Duke Ellington Society of Sweden (DESS). För mer info, besök www.ellington.se

DESS är en exklusiv förening med ca. 257 medlemmar (efter denna kväll) i Sverige och i ett trettiotal andra länder.

Bellman kommer

Som ett personligt tack från Det Gyllene Snittet överräckte Lars Mide en replika av logens vapensköld till Börje Carlson för engagemanget och framförandet av Duke Ellingtons musik och levnadshistoria.

Avslutningsvis kan det noteras att Det Gyllene Snittet har som uttalad ambition att genomföra en årlig måltidsloge med ett inspirerade och givande tema och ävenså gärna komplettera brödramåltiderna med musikaliska inslag och teman. Det Gyllene Snittet profilerar sig gärna som den "Musikaliska frimurarlogen".

Årets måltidsloge är tänkt att äga rum den 23 oktober och då kommer – förhoppningsvis – Carl Michaël Bellman på besök! ✦

Text och foto: PER ALMSKOG